

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики
Кафедра історії української літератури та компаративістики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри історії української
літератури та компаративістики

_____ Людмила ПОЧИНОК
«02» вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА»

підготовки фахівців	<i>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти</i>
за освітньо-професійною	
програмою	<i>Середня освіта (Українська мова і література)</i>
спеціальності	<i>014 Середня освіта (Українська мова і література)</i>
предметної спеціальності	<i>014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</i>
галузі знань	<i>01 Освіта / Педагогіка</i>
мова навчання	<i>українська</i>

2022 – 2023 навчальний рік

Розробник програми: Л.І.Починок, кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Ухвалено на засіданні кафедри історії української літератури та компаративістики

Протокол за № 7 від 30 серпня 2022 року.

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньої програми _____ А.С.Попович

1. Зміст робочої програми навчальної дисципліни

«Вступ до літературознавства» – дисципліна, яка теоретично і практично готує здобувачів освіти до професійної діяльності вчителя чи викладача. Дисципліна ознайомлює здобувачів освіти із основними літературознавчими термінами і поняттями, формує початкові навички наукового аналізу та оцінки літературно-художніх творів.

Мета вивчення дисципліни – ґрунтовне засвоєння здобувачами освіти першооснов та засад літературознавства як філологічної науки; систематизація літературознавчих відомостей, засвоєних у ЗОШ, формування у майбутніх філологів та вчителів-словесників відповідних уявлень про специфіку художньої літератури як різновиду мистецтва слова; закріплення нових знань з теорії літератури; вироблення навичок наукового аналізу художніх творів; осягнення основ закономірностей літературного процесу.

Основні завдання дисципліни: надати здобувачам освіти теоретичні знання з основ літературознавства та практичні уміння і навички їх застосування в ході аналізу літературно-художнього твору; навчити здобувачів освіти співвідносити теоретичну та практичну складові в процесі вивчення художньої літератури.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна форма навчання
Рік навчання	1
Семестр вивчення	1
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	60
Лекційні заняття	30
Практичні заняття	30
Самостійна та індивідуальна робота	60
Форма підсумкового контролю	екзамен

3. **Статус дисципліни.** Навчальна дисципліна належить до освітніх компонент професійної підготовки (обов'язкова).

4. **Передумови для вивчення дисципліни.** Курс «Вступ до літературознавства» безпосередньо розпочинає комплексне формування професійних компетенцій здобувача освіти і пов'язаний з подальшим вивченням дисциплін літературознавчого циклу. *Дисципліни-кореквізити:* «Вступ до професії вчителя-словесника». «Історія української літератури (література для дітей та юнацтва)», «Фольклор».

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми середньої освіти (рівень базової середньої освіти), що передбачає застосування теорій і методів педагогічної науки, психології, теорії та методики навчання української мови і літератури, предметних знань з української мови і літератури, та характеризується комплексністю й невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК 03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 06	Здатність до ухвалення ефективних і обґрунтованих рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.
ЗК 07	Здатність до генерування нових ідей (креативність), виявлення та розв'язання проблем, ініціативності, підприємливості й відповідальності за вироблення і ухвалення рішень.
ЗК 08	Здатність до абстрактного, логічного й критичного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 09	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), принципів професійної етики і дотримуватися правил академічної доброчесності.
ЗК 10	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями й застосовувати їх у практичних ситуаціях.
ЗК 11	Здатність працювати в команді, адаптовуватися й діяти в непередбачуваній ситуації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 06	Здатність використовувати під час проведення уроків української літератури в закладах загальної середньої освіти системних знань про літературознавство і особливості літературного процесу, про основні періоди розвитку української літератури.
СК 16	Здатність формувати та розвивати в учнів 5–9 класів ключові й предметні компетентності та наскрізні вміння.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН 04	Володіти творчо-критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі розв'язання соціальних і професійних завдань.
ПРН 09	Розвивати у здобувачів загальної середньої освіти ключові й предметні компетентності та наскрізні вміння.
ПРН 17	Демонструвати, інтегрувати й застосовувати знання з української мови і літератури, необхідні для формування предметних компетентностей здобувачів загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПРН 18	Оперувати базовими категоріями й поняттями мовознавства, літературознавства, методики навчання української мови і літератури та використовувати їх у процесі проектування й організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
ПРН 21	Знати особливості розвитку української літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні (зокрема, на Поділлі) в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів української літератури; твори української класики й сучасності та вміти застосовувати ці знання під час організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

Результатом вивчення дисципліни є надбання здобувачами освіти літературної компетентності, складовими якої є емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна, компаративна компетенції особистості. Формування літературної компетентності та її складників тісно пов'язано із формуванням комунікативної компетентності, розвитком умінь і навичок володіння здобувачами освіти українською мовою, видами мовленнєвої діяльності.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні осмислити: специфіку художньої літератури як особливого виду мистецтва; основні критерії художності літератури; поняття про зміст, внутрішню та зовнішню форми літературного твору; основні структурні елементи літературного твору; види та зразки аналізу літературного твору; специфіку літературного процесу; обсяг предмета літературознавства; основні та допоміжні галузі дисципліни, їх взаємозв'язок, формування поглядів на літературу, її роль та призначення; зв'язок літературознавчої науки з такими гуманітарними дисциплінами як історія, соціологія, філософія, естетика, мовознавство, фольклористика; основні етапи розвитку літературознавства, літературознавчі школи від ідей античної поезики до літературознавчих концепцій ХХ – початку ХХІ ст.; вклад українських учених у розвиток світової літературознавчої думки; визначення та принципи взаємодії основних літературознавчих термінів; образний характер художньої літератури, типи художніх образів; єдність змісту і форми в художньому творі; основні елементи змісту: тема, ідея, проблема, пафос; формотворчі складники художньої літератури: мотив, сюжет, композиція та ін; систему художньої мови на фонемному, лексичному та синтаксичному рівнях; засоби версифікації: квантитативна, силабічна, силабо-тонічна, тонічна системи віршування, народнопісенний вірш та верлібр, національні особливості версифікації: характер Шевченкового віршування, український верлібр; генологію: поняття про роди і жанри літератури, зв'язок жанру і стилю, класифікація та дифузія жанрів; поняття про літературний процес, особливості літературних напрямів, стилів, течій (естетичні риси, суспільно-історичні та філософсько-психологічні засади, своєрідність, місце й час зародження і розвитку).

Здобувачі освіти повинні активно володіти літературознавчою термінологією; аналізувати художній твір як естетичний об'єкт з огляду на його місце в літературному процесі; визначати особливості змісту та форми літературного твору в їх взаємодії; визначати стильові особливості літературного твору; коментувати засоби зображення світу й людини в ньому; визначати способи і прийоми типізації та індивідуалізації літературних характерів; аналізувати складові композиції, сюжету; ідентифікувати засоби виразності художнього мовлення на різних рівнях та визначати їх функціональну роль; визначати ритміко-інтонаційні особливості поетичного твору; визначати специфіку епічного, ліричного, драматичного творів; диференціювати основні форми наступності та новаторства; характеризувати головні літературні напрями, течії та школи. А також повинні мати навички аналізу художнього твору на усіх його структурних рівнях; літературної полеміки стосовно теоретичних проблем та аналізу художнього твору.

7. Засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування

Презентація виконаних завдань (зокрема, тестових), розповідь, дискусія, робота із словниками, шкільними підручниками української літератури для 5–9 класів та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, робота над текстами художніх творів (читання, цитування, аналіз, спостереження, дослідження), аудіодемонстрація, відеоекскурсія, створення й демонстрування презентацій, виконання завдань самостійної роботи (усні, письмові, творчі, проблемні та ін.).

8. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових, тематичних модулів і тем	Кількість годин						
	разом	зокрема					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Тема 1. Вступ до літературознавства як навчальна дисципліна. Структура і мета курсу.	4	2	-	-	-	2	-
Тема 2. Література серед інших видів мистецтв.	6	2	2	-	-	2	-
Тема 3. Літературний твір і його складові.	6	2	2	-	-	2	-
Тема 4. Зміст літературного твору та його компоненти.	8	2	2	-	-	4	-
Тема 5. Художній образ як модель естетичної реальності.	8	2	2	-	-	4	-
Тема 6. Сюжет і фабула літературного твору.	8	2	2	-	-	4	-
Тема 7. Композиційна організація літературного твору.	8	2	2	-	-	4	-
Тема 8. Мова художнього твору.	14	4	2	-	-	8	-
Тема 9. Основи віршування.	14	4	2	-	-	8	-
Тема 10. Жанрово-родова специфіка літературного твору.	10	2	2	-	-	6	-
Тема 11. Літературний процес. Поняття літературного стилю.	18	4	6	-	-	8	-
Тема 12. Основи літературознавчого аналізу художнього твору.	16	2	6	-	-	8	-
Разом годин	120	30	30	-	-	60	-

Тематика лекційних занять

1. Вступ до літературознавства як навчальна дисципліна. Структура і мета курсу.
2. Література серед інших видів мистецтв.
3. Літературний твір і його складові.
4. Зміст літературного твору та його компоненти.
5. Художній образ як модель естетичної реальності.
6. Сюжет і фабула літературного твору.
7. Композиційна організація літературного твору.
8. Мова художнього твору.
9. Основи віршування.
10. Жанрово-родова специфіка літературного твору.
11. Літературний процес. Поняття літературного стилю.
12. Основи літературознавчого аналізу художнього твору.

Тематика практичних занять

1. Література як вид мистецтва.
2. Структура літературного твору
3. Основні компоненти літературного твору.
4. Художній образ як основа творчого простору.
5. Сюжет літературного твору та його елементи.
6. Композиційна архітектоніка художнього твору.
7. Стилїстика літературного твору.
8. Основи віршування. Метрика. Строфіка
9. Жанрова специфіка художнього твору.
10. Специфіка літературного процесу.
11. Історія розвитку літературних стилів.
12. Літературознавчий аналізу художнього твору.

Самостійна робота

Здобувачі вищої освіти виконують такі різновиди самостійної роботи з дисципліни:

- опрацювання текстів лекційних занять,
- словникова робота з термінологічним апаратом дисципліни;
- робота з основною й допоміжною літературою, читання наукової та навчальної літератури;
- підготовка до практичних занять;
- виконання завдань, визначених у планах практичних занять;
- опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання;
- виконання завдань, розміщених в об'єктно-модульному динамічному середовищі навчання Moodle;
- підготовка презентацій навчального матеріалу;
- читання текстів художніх творів;
- аналіз навчального матеріалу з теорії та історії літератури в навчальних програмах для ЗЗСО.
- підготовка до написання модульної контрольної роботи тощо.

Питання, винесені на самостійне опрацювання:

1. Вивчення та осмислення літературно-критичних праць з теорії літератури (*перелік праць до практичних занять*)
2. Вивчення та систематизація термінологічного матеріалу з навчального курсу (*укладання літературознавчого словника*)

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

Форми поточного контролю: *під час практичних занять* (опитування (індивідуальне, фронтальне, вибіркоче), аналіз (самоаналіз / взаємоаналіз відповідей), евристична робота над проблемними питаннями, перевірка виконаних усних і письмових (тестових) завдань, підготовки презентацій; *контроль за самостійною роботою* (опитування на практичному занятті, перевірка читацьких щоденників, співбесіда, перевірка самостійних письмових робіт, опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій, перевірка знання текстів художніх творів, перевірка виконаних завдань, презентацій та ін.).

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (розгорнута письмова відповідь на узагальнююче питання з проблем навчальної дисципліни).

Форма підсумкового контролю: екзамен (усна / письмова відповідь, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій, за питаннями екзаменаційних білетів, що охоплюють усі теми навчальної дисципліни).

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
30 балів	20 балів	10 балів		

Поточний контроль (30 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на кожному навчальному занятті – 12

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих літературознавчих термінів, літературних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати художні тексти на основі елементарних знань, умінь і навичок з теорії літератури; виявляє окремі закономірності історико-літературного процесу та літературних явищ; робить спроби виконання репродуктивних завдань; за допомогою викладача здійснює простий літературознавчий аналіз художнього твору (за готовим алгоритмом).
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями з літературознавства, здатний здійснити літературознавчий аналіз художнього твору за зразком; орієнтується в літературознавчих термінах, поняттях і визначеннях з теорії та історії української літератури; самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення літературознавчих понять та категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; здійснює простий літературознавчий аналіз художнього твору та літературних явищ за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з літературознавства, може поверхнево аналізувати художні твори та літературні явища і визначати їх особливості, робить певні висновки щодо природи художньої творчості та закономірностей розвитку літературного процесу; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання з літературознавства під час виконання завдань за алгоритмом,

		послугуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з літературознавства, оперує базовими літературознавчими поняттями та категоріями, розуміє природу літературних явищ та фактів, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати літературознавчу термінологію, аналізувати художні твори та історико-літературні процеси і явища.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал з літературознавства в стандартних ситуаціях; вміє аналізувати художній твір та історико-літературні процеси і явища, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат або інше повідомлення (підготувати презентацію з літературознавства), обґрунтувати його положення, має достатній рівень сформованих методичних та літературознавчих умінь.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з літературознавства, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить літературознавчі поняття і категорії; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі літературознавчі завдання; має сформовані типові навички з теорії літератури, зокрема й методичні.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з літературознавства та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати художні особливості творів різних літературних напрямів, стилів і жанрів; робить аргументовані висновки щодо основних ознак історико-літературного процесу та окремого літературного явища; практично оцінює сучасні здобутки літературознавчої науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі літературознавчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання з історії, філософії, теорії літератури та компаративістики, аналізуючи різні літературні явища, процеси та проєктуючи уроки української літератури із вивчення українського літературного процесу, виконує літературознавчий аналіз художнього твору, володіє нормами сучасної української літературної мови.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з літературознавства, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати літературознавчі проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний підготувати виступ на наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні літературні явища та процеси; володіє нормами сучасної української літературної мови; має високий рівень сформованих методичних умінь.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з літературознавства, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання з літературознавства; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати літературознавчі проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, зокрема щодо проєктування уроків української літератури з вивчення українського літературного процесу; займається науково-пошуковою роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах (під час вивчення біографії письменника чи художнього твору на уроках української літератури), володіє нормами сучасної української літературної мови.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчального заняття, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Поточну заборгованість, пов'язану з непередготовленістю або недостатньою передготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації здобувачем поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непередготовленістю або недостатньою передготовленістю до них відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями)» (<https://cutt.ly/mLТb6am>).

Самостійна робота (20 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і консультаціях.

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Високий (творчо-професійний)	18–20	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань літературознавства, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, формулює своє бачення літературознавчої проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях (під час проєктування освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти), наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.

Достатній (алгоритмічно дієвий)	15–17	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки високого рівня, але здобувач допускає 1–2 помилки, які сам виправляє, і 1–2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях (зокрема, під час проєктування освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти), переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.
Середній (репродуктивний)	12–14	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну.
Початковий (понятійний)	менше ніж 12	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Модульна контрольна робота (10 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі й охоплює аналіз найбільш важливих питань основних положень курсу та продукування різноманітних літературних фактів («Основні етапи літературного процесу»; «Формування і розвиток літературних стилів та напрямів»).

Комплексний підхід при складанні варіантів контрольної роботи дозволяє виявити рівень теоретичних знань з дисципліни, з'ясувати обізнаність у сфері міжпредметних зв'язків, оцінити вміння студентів застосовувати теоретичні знання відповідно до умов і завдань комунікації.

До виконання модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи:

МКР 10 балів	«відмінно»	9,1–10,0
	«добре»	7,6–9,0
	«задовільно»	6,0 –7,5
	«незадовільно»	менше ніж 6

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Високий (творчо-професійний)	9,1–10,0	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з літературознавчих питань, винесених на модульний контроль, повно викладає матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення літературознавчої проблеми, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
Достатній (алгоритмічно-лінійний)	7,6–9,0	Якщо робота здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки високого рівня, але здобувач допускає 1–2 фактичних помилки чи неточності та 1–2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на модульний контроль, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити приклади на підтвердження висловлених думок.
Середній (репродуктивний)	6,0–7,5	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень літературознавчих питань, винесених на модульний контроль, але викладає матеріал неповно, допускає фактичні помилки та неточності у визначенні понять, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
Початковий (понятійний)	менше ніж 6	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, винесеного на модульний контроль, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох питань, що дають можливість перевірити знання здобувача вищої освіти з історії української літератури на трьох рівнях:

1 питання (20 балів) – знання історико-літературного процесу певної літературної доби

2 питання (10 балів) – знання особливостей побудови художнього твору

3 питання (10 балів) – знання художньої специфіки літературного твору.

Наприклад:

1. Модернізм як художній напрям в українській та світовій літературі. Художньо-стильові течії модернізму.
2. Сюжет і фабула літературного твору.
3. Жанрово-родова специфіка драматичного твору.

або:

1. Літературний процес. Поняття літературного стилю.
2. Основи віршування.
3. Художній образ як модель естетичної реальності.

Відповіді здобувачів вищої освіти на питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких **критеріїв**:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах		Критерії оцінювання
	1 питання	2–3 питання	
Високий (творчо-професійний)	«відмінно»		Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з літературознавчих питань, винесених на підсумковий контроль, повно викладає матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення літературознавчої проблеми, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
	18–20	9,0–10	
Достатній (алгоритмічно)	«добре»		Якщо знання здобувача відповідають тим самим вимогам, що і для оцінки високого рівня, але здобувач допускає 1–2 фактичних помилки чи неточності та 1–2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на модульний контроль, та в мовному оформленні висловлювання.
	15–17	7,5–8,9	
Середній (репродуктивний)	«задовільно»		Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень літературознавчих питань, винесених на підсумковий контроль, але викладає матеріал неповно, допускає фактичні помилки та неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
	12–14	6,0–7,4	
Початковий (понятійний)	«незадовільно»		Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, винесеного на підсумковий контроль, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати аналіз навчальної інформації; неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. У відповіді здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.
	менше ніж 12	менше ніж 6	

Загальне оцінювання екзамену:

36–40 балів – «відмінно»;

30–35 балів – «добре»;

24–29 балів – «задовільно»

23 бали і менше – «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до нього після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що здобувач вищої освіти підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам.

Здобувачам вищої освіти, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – на засіданні екзаменаційної комісії, яка створюється за розпорядженням директора навчально-наукового інституту української філології та журналістики.

Якщо здобувач вищої освіти ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://cutt.ly/LODbDIL>).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з директором навчально-наукового інституту української філології та журналістики та з дозволу ректора університету.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших та їх демонстрування. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE

12. Рекомендована література

Основна

Підручники, словники

- Білоус П.В. Вступ до літературознавства : навчальний посібник. Київ : ВЦ "Академія", 2011. 336 с.
- Білоус П.В. Теорія літератури: навчальний посібник. Київ : «Академвидав», 2013. 328 с.
- Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.

URL:https://chtyvo.org.ua/authors/Volkov_Anatolii/Leksykon_zahalnoho_ta_porivnialnoho_literaturoznnavstva/

- Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. (Енциклопедія ерудита).
- Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва, В.І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
- Наєнко М.К. Історія українського літературознавства і критики: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 520 с.
- Словник тропів і стилістичних фігур /автор-уклад. В. Святовець. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 176 с. URL:
<http://193.160.227.82:8100/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=8246>

Допоміжна література

Монографії, навчальні посібники

- Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / пер. з англ. О.Погинайко. Київ : Смолоскип, 2008. 360 с.
- Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки. Донецьк : ДонНУ, 2004. 445 с. URL:
https://chtyvo.org.ua/authors/Bila_Anna/Ukrainskyi_literaturnyi_avangard_poshuky_stylovi_napriamky/
- Білоус П.В. Історія української літератури XI–XVIII ст. Київ: ВЦ «Академія», 2009. С.140–154. URL: <https://ia902809.us.archive.org/14/items/istliteratXI/istliteratXI.pdf>
- Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика : монографія. Київ, 2010. 180 с. URL:
https://chtyvo.org.ua/authors/Bovsunivska_Tetiana/Kognityvna_zhanrolohia_ta_poetyka/
- Гундорова Т. Проявлення Слова: Дискурсія раннього українського модернізму: Постмодерна інтерпретація. Київ: Критика, 2009. 297 с.
- Давиденко Г.Й., Акуленко В.Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби відродження: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 180 с. URL:
<https://subject.com.ua/pdf/125.pdf>
- Давиденко Г.Й., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 292 с. URL:
https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhVII-XVIII_stolittia/
- Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гринчак Н.І. Історія зарубіжної літератури XX ст.: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2011. 488 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/254-storya-zarubjno-literaturi-XX-stolttya-davidenko-gy.html>
- Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX ст.: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: http://www.kafedragum-artcollege.edukit.km.ua/Files/downloads/308686_0499D_davidenko_g_y_chayka_o_m_istoriya_zarubizhno_literaturi_xix.pdf
- Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. Дрогобич : Відродження, 2008. 488 с. URL:
http://lib.khmnu.edu.ua/fond/NOV/new10_2016/453497.pdf
- Зборовська Н. Психологія і літературознавство. Київ: Академвидав, 2003. 392 с
- Історія української літератури XIX ст.: у 2 кн. / за ред. М.Г. Жулинського. Київ: Либідь, 2005–2006.
- Історія української літератури XIX ст. (70–90-ті рр.): у 2 кн. / за ред. О.Д.Гнідан. Київ: Вища школа, 2003.

- Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: підручник: у 2 кн. / за ред. О.Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2005–2006. URL: <https://www.studmed.ru/gn-dan-o-d-red-stor-ya-ukra-nsko-l-teraturi-k-nec-xix-pochatok-xx-st.html>
- Історія української літератури XX – початку XXI ст.: У трьох томах / за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2013–2017.
- Ковалів Ю. І. Історія української літератури кінець XIX – поч. XXI ст.: у 10 т. Т. 1–3. Київ: Академія, 2013–2014.
- Ковбасенко Ю.І. Антична література: навч. посібник. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012.
- Михида С. Модерн d'Ukraine: особистість – мегатекст – поетика. Кіровоград: «Поліграф – Сервіс», 2013. 336 с. <http://led-koippo.edukit.kr.ua/Files/downloads/7.pdf>
- Павличко С. Теорія літератури. Київ: Основи, 2002. 426 с
- Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література: підручник. Київ: Либідь, 2001. 718 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644465.pdf>
- Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. 392 с.
- Семенюк Г.Ф., Гуляк А.Б., Бондарева О.Є. Версифікація: теорія і практика віршування. Київ : ВГЦ «Київський університет», 2008. 304 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/8229/1/O_Bondareva_VERSUFIKACIA.pdf
- Ушкалов Л. Реалізм – це есхатологія: Панас Мирний. Харків: Майдан, 2012. 184 с. URL: <https://ua1lib.org/book/3265770/567cbd?id=3265770&secret=567cbd>
- Ференц Н.С. Основи літературознавства. Київ : Знання, 2011. 432 с.
- Хороб С. Українська модерна драма кінця XIX – початку XX століття (неоромантизм, символізм, експресіонізм): монографія. Івано-Франківськ: Плай, 2002. 412 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Khorob_Stepan/Ukrainska_moderna_drama_kintsia_KhKh_-_pochatku_KhKh_stolittia_neoromantyzm_symvolizm_ekspresionizm.pdf
- Childs, Peter. Modernism. London; New York: Routledge, 2000. 226 p. URL: https://archive.org/details/modernism0000chil_i8l4/page/n3/mode/2up
- [Lee Oser](#). The Ethics of Modernism: Moral Ideas in Yeats, Eliot, Joyce, Woolf and Beckett. Cambridge University Press, 2007. 185 p. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/ethics-of-modernism/918571BB84EA93DED0E9AA21D660B8EA>
- [Pericles Lewis](#). Modernism, Nationalism, and the Novel. Cambridge University Press, 2000. 252 p. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/modernism-nationalism-and-the-novel/3F16B7886EDC46FBDBC5A64F407E75E>

Статті

- Ленська С. На зламі століть: літературний процес кінця XIX – початку XX століт. *Українська мова та література*. 2000. Ч. 44. С.3–6.
- Панченко В. Особливості українського літературного життя другої половини XIX ст. *Українська мова й література в середніх школах, колегіумах, ліцеях та гімназіях*. 2003. № 2. С. 75–81; № 3. С. 112–118; № 4. С. 62–69.
- Пахаренко В. Художнє слово: поради для вчителя української літератури. *Українська мова та література*. 2001. Ч. 29-32.
- Починок Л.І. Життєва філософія як спосіб самовикриття героя. *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник: серія філологічна*. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. Івана Огієнка, 2019. Вип. XVI. С. 283–286.
- Починок Л.І. Притчі як ідеотворчий чинник поезії Івана Франка. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за*

- підсумк. звітн. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів: у 3 т. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ ім. Івана Огієнка, 2015. Вип. 14. Т. 3. С. 91–92.
- Починок Л.І. Антитеза як композиційний прийом у прозі О. Кобилянської. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: збірник за підсумк. звітн. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів: у 3 т. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ ім. Івана Огієнка, 2019. Вип. 18. Т. 3. С. 89–91.
 - Починок Л.І. Тревелог у ліриці Адама Міцкевича і Лесі Українки. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 25. Т. 2. С. 226–230. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/25/part_2/41.pdf
 - Слоневська І. Українська драматургія початку ХХ століття у дискурсі західноєвропейської «нової драми». *Філологічний дискурс*. 2016. Вип. 3. С. 167–176. URL: <http://fildyskurs.kgpa.km.ua/Files/3/21.pdf>
 - Mura, Andrea. The Symbolic Function of Transmodernity. *Language and Psychoanalysis* 1 (1): 2012. 68–87 p. URL: <https://research.gold.ac.uk/id/eprint/19381/1/The%20Symbolic%20Function%20of%20Transmodernity.pdf>

Інтернетні ресурси

http://www.nbu.gov.ua	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
http://www.ilnan.gov.ua/index.html	Інститут літератури ім. Т.Шевченка НАН України
http://www.philology.Kiev.ua	Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка
http://www.rius.kiev.ua	НДІ українознавства
http://www.nspu.org.ua	Національна спілка письменників України
www.lsl.lviv.ua	Львівська наукова бібліотека імені Василя Стефаника НАН України.
http://library.chnu.edu.ua	Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича.
http://diasporiana.org.ua/category/literaturoznavstvo	Електронна бібліотека «Diasporiana».
http://www.proza.cjm.ua	Енциклопедія української літератури
http://www.ukrlit.com.ua	Українська література: електронна бібліотека
www.chtyvo.org.ua	Електронна бібліотека «Чтиво»
http://ukrkniga.org.ua/	веб-сайт «УкрКнига»
http://ukrlib.com	EXLIBRIS – українська електронна бібліотека
http://www.ukrlib.com.ua/	Бібліотека української літератури
http://litplayer.com.ua	Українська класична література – аудіобібліотека
http://ukrcenter.com/Література	Українська література. «Український Центр»
http://library-service.com.ua:8080/kvdbuy/DocumentSearchForm	Державна бібліотека України для юнацтва
http://poetry.uazone.net/	Поетика. Бібліотека української поезії
https://chl.kiev.ua/key	КЛЮЧ («Краща література юним читачам»). Національна бібліотека України для дітей та юнацтва
http://www.ukr-in-school.edu-ua.net	Журнал «Українська мова і література в

	школі»
https://il-journal.com/index.php/journal	Журнал «Слово і Час»
http://didactics.ucoz.ua/load/materiali/ukrajinska_literatura_v_zagalnoosvitnij_shkoli/45	Журнал «Українська література в загальноосвітній школі»
https://web.archive.org/web/20190415185225/https://lib.pedpresa.ua/category/zhurnali/naykovo-metodichni-zhyrnalu/ukrayinska-mova-i-literatura-v-shkolah-ukrayini	Журнал «Українська мова і література в школах України» (до 2012 – «Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах»)
https://dyvoslovo.com.ua/bibliotechka/archives	Журнал «Дивослово»
https://web.archive.org/web/20210225015321/http://journal.osnova.com.ua/archive/4/	Журнал «Вивчаємо українську мову та літературу»
http://didactics.ucoz.ua/load/materiali/laboratorija_literaturnoji_osviti/39	Лабораторія літературної освіти Інституту педагогіки НАПН України
https://www.loc.gov/	веб-сайт Бібліотеки Конгресу США
https://www.bnf.fr/fr	веб-сайт Національної бібліотеки Франції
https://www.bl.uk/	веб-сайт Британської бібліотеки